

Prosjektplan for Sandkasseprosjekt om informasjonsdeling med formål om å bekjempe bedrageri

Av DNB, Nordea, Sparebank 1, Eika gruppen og Norsk Regnesentral

Innhold

1.	Formålet med prosjektplanen	3
2.	Involverte parter	3
2.1.	Kontaktpersoner	3
2.2.	Prosjektdeltagelse fra partene	3
3.	Bakgrunn og formål med prosjektet	4
4.	Målsetninger, omfang og forventede leveranser	5
4.1.	Leveranser	6
4.2.	Omfang og prioritering	7
5.	Gjennomføringsplan	7
5.1.	Milepæler	7
5.2.	Fase 1 - Presentasjon av prosjektet, nåsituasjonen, ønskesituasjon og premisser	8
5.3.	Fase 2 – Regulatorisk og rettslig vurdering av datadeling, muligheter og begrensninger	8
5.4.	Fase 3 – Konklusjon, oppsummering og slutføring av datadelingslisten og prosjektet	9
5.5.	Planer for prosjektet etter endt deltagelse i sandkassen	9

1. Formålet med prosjektplanen

Hensikten med prosjektplanen er å danne et utgangspunkt for de aktiviteter som skal gjennomføres i løpet av prosjektperioden i Finanstilsynets og Datatilsynets regulatoriske sandkasse. Planen beskriver det overordnede formålet med prosjektet og hvilke leveranser som forventes som resultat. Prosjektplanen inneholder også utkast til milepæler og gjennomføringsplan.

2. Involverte parter

2.1. Kontaktpersoner

Aktør	Navn	E-post
DNB	Marius Styczen	
Nordea	Marthe Kristine Bjerke Hafsmoe	
Sparebank 1	Marthe Bøe Ludvigsen	
Eika Gruppen	Kristian Dragerengen	
Norsk Regnesentral	Martin Jullum	
Finanstilsynet	Johan Aasen	
Datatilsynet	Magnus Mühlbradt	

2.2. Prosjektdeltagelse fra partene

DNB

Prosjektet eies av divisjon «Group Security» i konsernområdet «Technology and Services»,

Faglige bidragsyttere vil i tillegg komme fra «DNB Advokatene» fra konsernområdet «Konsernfinans» og fra relevante divisjoner i konsernområdet «Group Compliance».

Selve prosjektarbeidet og prosessen drives av «Partnerskap og Innovasjon» fra konsernområdet «Product, Data and Innovation».

Nordea

Prosjektet vil i Nordea eies av Personal Banking Norge, som er det forretningsområdet i banken som er ansvarlig for personkundemarkedet.

Selve prosjektarbeidet vil drives av Fraud Management og Group Legal. Fraud Management er overordnet ansvarlig for bankens antisvindelarbeid, herunder både forebyggende og preventivt arbeid, etterforskning, håndtering av konkrete svindelsaker mv. Group Legal er ansvarlig for å yte juridisk bistand til hele Nordea-gruppen, og vil i dette prosjektet være ansvarlig for juridiske vurderinger knyttet til de aktuelle regelverk i samarbeid med advokater fra de andre bankene som deltar.

Nordea vil også trekke på andre faglige bidragsyttere, eksempelvis fra Group Public Affairs, Business Risk Management og IT.

Nordea er et nordisk konsern, og har særlig erfaring fra tilsvarende arbeid i Sverige. Nordea, Handelsbanken, SEB og Swedbank deltar i et felles prosjekt sammen med det svenske datatilsynet for å utforske hvordan GDPR kan anvendes i antisvindelarbeid, [REDACTED]. Det er ventet en skriftlig rapport fra prosjektet i løpet av våren 2025. Nordea vil dra nytte av erfaringene og arbeidet i Sverige, og vil bringe dette videre inn i prosjektet.

Sparebank 1

Prosjektet i SpareBank 1 Utvikling vil eies og koordineres av avdelingen «Bekjempelse av økonomisk kriminalitet». «Bekjempelse av økonomisk kriminalitet» har ansvar for å levere fellesløsninger og støtte alliansebankene innenfor bekjempelse av økonomisk kriminalitet, [REDACTED].

SpareBank 1 Utvikling vil tilrettelegge for deltakelse fra alliansebankene hvor prosjektet er mest relevant, og vil sikre at nødvendige ressurser og spesialister med fagkompetanse innenfor antisvindel deltar.

I tillegg vil SpareBank 1 Utvikling også trekke på kompetanse fra andre relevante fagområder som IT og juridisk.

Eika

Eika Gruppen vil bistå med kompetanse fra Eika Sikkerhetssenter som ligger under konsernområdet IT. Sikkerhetssenteret har det operative ansvaret innen antisvindel i egne kundeflater og utøver dette felles for alle bankene i Eika Alliansen.

Norsk Regnesentral

Norsk Regnesentral (NR) sin avdeling for statistisk modellering og maskinlæring vil bidra med kompetanse på databasert analyse og modellering av svindel. Slik analyse og modellering er særlig relevant i et langsiktig perspektiv. I sandkassen vil NR primært bidra med å identifisere data som det er ønskelig/avgjørende å dele for modelleringsformål, samt hvordan resultatene fra sandkassen kan operasjonaliseres.

Finanstilsynet

[REDACTED]

Datatilsynet

[REDACTED]

3. Bakgrunn og formål med prosjektet

Svindel er et stort og økende samfunnsproblem. Det fører til økonomisk tap for privatpersoner, bedrifter, staten og finansinstitusjoner. I tillegg truer det den høyt verdsatte tilliten vi har i Norge fordi tillitt misbrukes ved gjennomføring av svindel. Å bekjempe dette problemet krever utstrakt samarbeid mellom alle ledd i verdikjeden, herunder både private og offentlige aktører.

Bankene sitter på informasjon om egne kunder og deres adferd og transaksjoner. Disse dataene brukes i anti-svindel prosesser. Deling av data mellom offentlige og private aktører og mellom

private aktører vil berike datasettet. Muligheten for å detektere og forhindre enda mer svindel vil øke, ikke bare for bankens egne kunder, men også for kunder i andre banker og på tvers av banker, spesielt for kunder som har kundeforhold i flere banker. [REDACTED]

[REDACTED] I dagens regelverk gir blant annet finansforetaksloven § 13-21 adgang til å dele data mellom tilbydere av betalingstjenester for å forebygge, etterforske eller avsløre betalingsbedragerier. Vår hypotese er at hjemmelen i for liten grad benyttes til slik informasjonsdeling i dag.

Videre ønsker vi å belyse at økt mulighet for deling av data utover det som er tillatt i dag, eller etablering av nye løsninger for datadeling kan bidra til å bekjempe mer svindel. Tiltaket støtter oppunder bankenes samfunnsansvar, men det kan også betraktes som god kundebehandling om man kan forhindre svindel på tvers av plattformer, [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

Med andre ord er hypotesen at ved bredere datadeling av relevante data mellom banker vil man få høyere kvalitet og treffsikkerhet i anti-svindel arbeidet både for den enkelte bank og for bransjen som helhet. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

Prosjektet vil ta utgangspunkt i data som vurderes å ha stor betydning i antisvindelarbeid, [REDACTED]

Det vil gjøres vurderinger på hvilke data, når og i hvilket omfang data kan deles, og hvilke krav som stilles til en eventuelt teknisk løsning.

Prosjektets formål er å utforske mulighetsrommet for informasjonsdeling knyttet til primærforbrytelser innen økonomisk kriminalitet, og da spesielt bedragerier, men også peke på behov for eventuelle regelverksendringer. Det skal også undersøkes hvordan datadeling kan operasjonaliseres i praksis. Prosjektet vil ta for seg hvilken informasjon og hvilke data som kan deles, når de kan deles og mellom hvilke parter de kan deles.

4. Målsetninger, omfang og forventede leveranser

Hensikten med å bringe prosjektet inn til sandkassen er å tydeliggjøre rammene for data- og informasjonsdeling med sikte på systematisk operasjonalisering. Hovedmålet er at prosjektet

resulterer i mer utstrakt datadeling i bransjen, innenfor rammen av både finansforetaksloven og personopplysningsloven, noe som i sin tur kan redusere omfanget og konsekvensene av betalingsbedragerier.

Delingen treffer primært finansforetaksloven og personvernregelverket, men har også berøringsflater mot andre regelverk, slik som avsløringsforbudet i hvitvaskingsloven. Deling av data med andre aktører, slik som politiet, teletilbydere, offentlige etater faller utenfor hjemmelen i finansforetaksloven § 13-21. Prosjektet vil kunne avdekke behov for lovendringer også for slik deling.

4.1. Leveranser

Prosjektplan	Prosjektplan for prosjektet, inkludert formål og gjennomføringsplan.	Obligatorisk
Sluttrapport	Sluttrapport for prosjektet.	Obligatorisk
«Datadelingsliste»	Dokumentasjon av delingsadgang på data- eller informasjonsnivå, ved at følgende er definert i tabellform (ikke uttømmende): Datafelt, rettslig adgang til deling (henvisning til paragraf), begrensninger, situasjons- eller formålsbeskrivelse, mitigerende (personvern) tiltak.	Prioritet 1
Rettslige vurderinger av muligheten til å dele, og eventuelt behov for regelverksutvikling	Underveis i prosjektet vill gjøres rettslige vurderinger for datadeling, og avdekkes behov for regelverksutvikling. Disse vil struktureres slik at det kan tas videre på en hensiktsmessig måte.	Prioritet 2
Personvernkonsekvensvurdering og/eller eventuelt andre mitigerende tiltak	Prosjektet har en hypotese om at det vil være nødvendig å gjennomføre en personvernkonsekvensvurdering og eventuelt andre mitigerende tiltak. Prosjektet vil vurdere om dette er formålstjenlig å gjøre som del av sandkasseprosjektet.	Prioritet 3
Bruerveiledning for «datadelingslisten» for relevante aktører	Veiledning til bruk av «datadelingslisten», både for aktører som skal levere data til listen, og aktører som vil benytte seg av listen.	Prioritet 4
Veiledning for eventuelt nye felter som skal inn i «datadelingslisten»	Veiledning til hvordan forholde seg til nye datafelter med tilhørende sakskompleks som ønskes innlemmet i «datadelingslisten», gitt at prosessen datadelingslisten har gått igjennom kan generaliseres. Denne leveransen kan tenkes dekkes gjennom sluttrapporten som sådan.	Prioritet 5

4.2. Omfang og prioritering.

Prosjektet vil adressere data- informasjonsdeling for å forhindre bedrageri i relativt bredt omfang, men det legges opp til avgrensninger for å sikre at sluttresultatet kan operasjonaliseres i praksis.

Prosjektet begrenser seg til datadeling innad i Norge med fokus på digitale betalingsbedragerier. For ytterligere avgrensning gjelder følgende overordnet prioritering:

- Prioritet 1 - Deling mellom betalingstjenestetilbydere, med prioritet for banker
- Prioritet 2 - Deling med andre relevante aktører, prioritert etter forventet effekt på bedrageribekjempelse og i hvilken grad det kan operasjonaliseres under gjeldende regelverk.
- Prioritet 3 - Bruk og deling av data avdekket for andre formål, herunder anti-hvitvasking.

I tillegg vil leveransene som er beskrevet over prioriteres i den rekkefølge som angitt, hvorav datadelingslisten med tilhørende rettslige vurderinger anses som et minimum.

5. Gjennomføringsplan

Prosjektet legger opp til prosjektgjennomføring i faser med milepæler og leveranser i tentativt en 6 måneders periode med ferdigstilling i løpet av Q3. Tidslinjen avhenger av tilgjengeligheten og kapasiteten til de involverte. Workshopene som det legges opp til vil vare 3-4 timer og gjennomføres i Finanstilsynets lokaler.

Fase	Innhold	Tidslinje	Workshop	Milepæler
1	Om prosjektet, nåsituasjonen, ønskesituasjon og premisser	1 måned	1 – mars	1
2	Regulatorisk og rettslig vurdering	4 måneder	2 – april 3 - mai 4 – juni 5 - august (ved behov)	2-5
4	Oppsummering og konklusjon	1 måned	6 – august	6-7

5.1. Milepæler

Milepæl 1	Felles forståelse av problemstillingen, nåsituasjonen, prosjektet og formålet med datadeling er etablert.
Milepæl 2	Utkast til ønsket situasjon for datadeling er definert, inkludert konkrete forslag til hvilke datafelter som omfattes, i hvilke situasjoner og mellom hvilke aktører.
Milepæl 3	Regelverkene som omfattes av problemstillingen er identifisert og vurdert i forhold til rettslig adgang til datadeling og eventuelle regulatoriske begrensninger.
Milepæl 4	Innspill til regelverksutvikling er strukturert.
Milepæl 5	En personvernkonsekvensvurdering etter GDPR artikkel 35 er gjennomført (to be confirmed) og tiltak for å minimere konsekvenser for personvernet er identifisert og dokumentert.
Milepæl 6	Dokumentasjon og veiledning på hvilke data som kan deles, når, mellom hvem og hvordan er ferdigstilt.
Milepæl 7	Sluttrapport er ferdigstilt.

5.2. Fase 1 - Presentasjon av prosjektet, nåsituasjonen, ønskesituasjon og premisser

Hensikt

Sikre at deltagerne i prosjektet har et godt bilde av problemstillingen, nåsituasjonen og forstår hvordan deling av data kan bedre bankenes (og for bransjen som helhet) anti-svindelarbeid.

Innhold

- Formål med sandkassen og rammer for prosjektet (Finanstilsynet og Datatilsynet)
- Gjennomgang av prosjektplan, formål med prosjektet, leveranser og ønsket resultat
- Introduksjon til digitale bedragerier i prosjektets kontekst. Bakgrunn og omfang.
- Bankenes antisvindelarbeid. Prosess og systemer. Overordnede problemstillinger.
- Introduksjon til hvilke data og informasjon som kan være relevant å dele med anti-svindel formål, med utgangspunkt i bankenes eksisterende systemer og modeller.
- Gjennomgang av konkrete eksempler/typetilfeller
 - o (a) Deling av data mellom banker i forbindelse med pågående (enkeltsaker) svindel
 - o (b) Deling av data [REDACTED] som kan brukes i bankers antisvindel-deteksjonssystemer
 - o (c) Deling av [REDACTED] som kan brukes i bankers antisvindel-deteksjonssystemer.
- Innspill på hva en bør tenke på i kontekst av å tilrettelegge for analyse og modellering av data som deles. Erfaringer fra tidligere prosjekter på datadeling.

Leveranser

- Milepæl 1 og 2.
- Endelig prosjektplan.
- Første utkast av «datadelingsliste», inkludert datafelter, berørte aktører, og situasjons- og formålsbeskrivelse.

5.3. Fase 2 – Regulatorisk og rettslig vurdering av datadeling, muligheter og begrensninger

Hensikt

Med bakgrunn i «datadelingslisten» identifisere og gjennomgå relevante regelverk og rettslig adgang til deling av data, utover Finansforetaksloven § 13-21. Eksempelvis å avdekke og gjennomføre nødvendige vurderinger fra et personvernrettslig ståsted.

Innhold

- Gjennomgang og presentasjon av første utkast til «datadelingslisten»
- Med utgangspunkt i listen og de eksemplene/typetilfellene som er presentert avdekke hvilke lovverk som kommer til anvendelse og tilhørende muligheter og eller begrensninger for datadeling.
- Workshopene vil tentativt være delt i følgende temabaserte sesjoner

- o Datadeling mellom betalingsforetak for å forhindre betalingsbedrageri
- o Datadeling med andre relevante aktører, slik som teleoperatører, myndigheter, med flere, for å forhindre betalingsbedrageri
- o Bruk og deling av data opprinnelig avdekket for andre formål, eksempelvis under anti-hvitvaskingsundersøkelser, for å forhindre betalingsbedrageri

Leveranser

- Milepæler 3, 4 og 5.
- Andre utkast av datadelingslisten, inkludert rettslig adgang til deling, lovmessige begrensninger, og eventuelle identifiserte tiltak.
- Rettslige vurderinger av muligheter og eventuelle begrensninger for deling av data.
- Oppsummering av eventuelle innspill for regelverksendringer
- Dokumenterte personvern vurderinger, og eventuelt inkludert en personvernkonsekvensvurdering

5.4. Fase 3 – Konklusjon, oppsummering og slutføring av datadelingslisten og prosjektet

Hensikt

Samle trådene og konkludere på operasjonalisering av datadeling, følge opp eventuelt identifiserte tiltak, eksempelvis når det gjelder personvern, er påstartet og/eller gjennomført, og slutføre dokumentasjonen.

Innhold

- Gjennomgang og slutføring av datadelingslisten.
- Gjennomgang av eventuelle utestående punkter
- Identifisering og enighet om eventuelle oppfølgningspunkter, inkludert prosess med tanke på regelverksutvikling
- Tilbakemelding fra partene på prosessen

Leveranser

- Milepæler 6 og 7.
- Endelig versjon av datadelingslisten.
- Brukerveiledning av datadelingslisten.
- Veiledning for senere vurdering av flere felter inn i listen.
- Sluttrapport.

5.5. Planer for prosjektet etter endt deltagelse i sandkassen

Hovedmålet er at prosjektet resulterer i mer utstrakt deling i bransjen og ambisjonen er at resultatet av sandkasseprosjektet med tilhørende leveranser umiddelbart kan tas videre av og mot relevante aktører, eksempelvis Finans Norge, med tilhørende fagforum og/eller Offentlig Privat Samarbeid på Økonomisk Kriminalitet.

Man kan se for seg at det gis mulighet, men ikke plikt, til å dele informasjon og at denne muligheten innledningsvis benyttes manuelt mellom aktører for senere å implementeres som en automatisert teknisk funksjonalitet.